

ประกาศสภาวิชาชีพบัญชี

ฉบับที่ ๑๓/๒๕๕๓

เรื่อง มาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง ๒๕๕๒)

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๓ (๓) และมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓ ที่กำหนดให้สภาวิชาชีพบัญชี มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดและปรับปรุงมาตรฐานการบัญชีเพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการจัดทำบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชี และกฎหมายอื่น ทั้งนี้ มาตรฐานการบัญชีนั้น ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว จึงจะใช้บังคับได้

สภาวิชาชีพบัญชี โดยความเห็นชอบในการกำหนดมาตรฐานการบัญชีของคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีในการประชุม ครั้งที่ ๑๖ (๑/๒๕๕๓) เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ จึงออกประกาศ ดังนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก มาตรฐานการบัญชีฉบับดังต่อไปนี้ เมื่อมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ตามข้อ ๒ มีผลบังคับใช้

๑.๑ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๓๘ เรื่อง กำไรต่อหุ้น ซึ่งประกาศใช้บังคับโดยประกาศ ก.บช. ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ. ๒๕๔๓) เรื่อง มาตรฐานการบัญชี ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ ในลำดับที่ ๑๕ ของบัญชีรายชื่อมาตรฐานการบัญชีแนบท้ายประกาศ และให้ใช้มาตรฐานการบัญชี ตามข้อ ๒.๑๕ ของประกาศฉบับนี้แทน

๑.๒ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๕๓ เรื่อง ประเมินการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งประกาศใช้บังคับโดยประกาศคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ ๑๐/๒๕๔๘ เรื่อง ประกาศใช้มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๕๒-๕๔ ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ และให้ใช้มาตรฐานการบัญชี ตามข้อ ๒.๑๘ ของประกาศฉบับนี้แทน

๑.๓ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๕๒ เรื่อง เหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบดุล ซึ่งประกาศใช้บังคับโดยประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ ๕/๒๕๔๕ เรื่อง แก้ไขมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๕๒ ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้มาตรฐานการบัญชี ตามข้อ ๒.๖ ของประกาศฉบับนี้แทน

๑.๔ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๒๕ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) เรื่อง งบกระแสเงินสด มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๓๓ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๔๔ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) เรื่อง งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๔๕ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) เรื่อง เงินลงทุนในบริษัทร่วม มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๔๖ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) เรื่อง ส่วนได้เสียในการร่วมค้า และมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๔๙ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) เรื่อง สัญญาก่อสร้าง ซึ่งประกาศใช้บังคับโดยประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ ๙/๒๕๕๐ เรื่อง มาตรฐานการบัญชี ประกาศ ณ วันที่ ๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้มาตรฐานการบัญชี ตามข้อ ๒.๔ ข้อ ๒.๑๐ ข้อ ๒.๑๒ ข้อ ๒.๑๓ ข้อ ๒.๑๔ และข้อ ๒.๓ ของประกาศฉบับนี้แทนตามลำดับ

๑.๕ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๓๕ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) เรื่อง การนำเสนอ งบการเงิน มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๓๙ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี และข้อผิดพลาด และมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๔๑ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) เรื่อง งบการเงินระหว่างกาล ซึ่งประกาศใช้บังคับโดยประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ ๓๘/๒๕๕๐ เรื่อง มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๓๕ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) ฉบับที่ ๓๙ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) และฉบับที่ ๔๑ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้มาตรฐานการบัญชี ตามข้อ ๒.๒ ข้อ ๒.๕ และข้อ ๒.๑๖ ของประกาศฉบับนี้แทนตามลำดับ

๑.๖ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๒๙ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) เรื่อง สัญญาเช่า มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๓๑ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) เรื่อง สินค้าคงเหลือ และมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๕๑ เรื่อง สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ซึ่งประกาศใช้บังคับโดยประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ ๖๒/๒๕๕๐ เรื่อง มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๒๙ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) ฉบับที่ ๓๑ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) ฉบับที่ ๔๓ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) และฉบับที่ ๕๑ ประกาศ ณ วันที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ มาตรฐานการบัญชี ตามข้อ ๒.๘ ข้อ ๒.๓ และข้อ ๒.๑๙ ของประกาศฉบับนี้แทนตามลำดับ

๑.๗ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๓๖ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) เรื่อง การด้อยค่า ของสินทรัพย์ และมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๕๔ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) เรื่อง สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ที่ถือไว้เพื่อขายและการดำเนินงานที่ยกเลิก ซึ่งประกาศใช้บังคับโดยประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ ๘๖/๒๕๕๑ เรื่อง มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๓๖ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) และมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๕๔ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ มาตรฐานการบัญชี ตามข้อ ๒.๑๓ และมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ตามข้อ ๒.๒๑ ของประกาศฉบับนี้แทนตามลำดับ

๑.๘ แม่บทการบัญชี (ปรับปรุง ๒๕๕๐) มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๒๐ เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลและการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความช่วยเหลือจากรัฐบาล มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๒๔ (ปรับปรุง ๒๕๕๐) เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน และมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๔๐ เรื่อง อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน ซึ่งประกาศใช้บังคับโดยประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ ๑๖/๒๕๕๒ เรื่อง มาตรฐานการบัญชี ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ แม่บทการบัญชี ตามข้อ ๒.๑ และมาตรฐานการบัญชี ตามข้อ ๒.๕ ข้อ ๒.๑๑ และข้อ ๒.๒๐ ของประกาศฉบับนี้แทนตามลำดับ

ข้อ ๒ ให้ใช้ แม่บทการบัญชี มาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ตามบัญชีแนบท้ายประกาศฉบับนี้แทน โดยมีการเปลี่ยนแปลงเลขฉบับใหม่ของมาตรฐานการบัญชีใหม่ ดังนี้

๒.๑ แม่บทการบัญชี (ปรับปรุง ๒๕๕๒)

๒.๒ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๑ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง การนำเสนอ
งบการเงิน

๒.๓ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๒ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง สินค้าคงเหลือ

๒.๔ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๓ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง งบกระแสเงินสด

๒.๕ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๘ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง นโยบายการบัญชี
การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด

๒.๖ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๑๐ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง เหตุการณ์ภายหลัง
รอบระยะเวลารายงาน

๒.๗ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๑๑ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง สัญญาก่อสร้าง

๒.๘ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๑๓ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง สัญญาเช่า

๒.๙ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๒๐ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง การบัญชีสำหรับ
เงินอุดหนุนจากรัฐบาล และการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความช่วยเหลือจากรัฐบาล

๒.๑๐ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๒๓ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม

๒.๑๑ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๒๔ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง การเปิดเผยข้อมูล
เกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

๒.๑๒ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๒๗ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง งบการเงินรวม และงบการเงินเฉพาะกิจการ

๒.๑๓ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๒๘ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง เงินลงทุน ในบริษัทร่วม

๒.๑๔ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๓๑ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง ส่วนได้เสียในการ ร่วมค้า

๒.๑๕ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๓๓ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง กำไรต่อหุ้น

๒.๑๖ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๓๔ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง งบการเงิน ระหว่างกาล

๒.๑๗ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๓๖ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง การด้อยค่าของ สินทรัพย์

๒.๑๘ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๓๗ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง ประมาณการ หนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและ สินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น

๒.๑๙ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๓๘ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง สินทรัพย์ไม่มี ตัวตน

๒.๒๐ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๔๐ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง อสังหาริมทรัพย์ เพื่อการลงทุน

๒.๒๑ มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ ๕ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขายและการดำเนินงานที่ยกเลิก

ข้อ ๓ ให้ใช้ มาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินเพิ่มเติม ตามบัญชี แนบท้ายประกาศ ต่อไปนี้

๓.๑ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๑๒ เรื่อง ภาษีเงินได้

๓.๒ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๒๕ เรื่อง การรายงานทางการเงินในสภาพ เศรษฐกิจที่เงินเฟ้อรุนแรง

๓.๓ มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ ๖ เรื่อง การสำรวจและประเมินค่า แหล่งทรัพยากรแร่

ประกาศ ณ วันที่ ๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๓

ศาสตราจารย์เกียรติคุณเกษรี ณรงค์เดช

นายกสภาวิชาชีพบัญชี

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 31 (ปรับปรุง 2552)

เรื่อง

ส่วนได้เสียในการร่วมค้า

คำแถลงการณ์

มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นโดยมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 31 เรื่อง ส่วนได้เสียในการร่วมค้า พ.ศ. 2552 ซึ่งเป็นการแก้ไขของคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศที่สิ้นสุดในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2551 (IAS No. 31 Interests in Joint Venture (Bound Volume 2009))

สารบัญ

	ย่อหน้าที่
บทนำ	บทนำ1-บทนำ10
ขอบเขต	1-2
คำนิยาม	3-12
รูปแบบของการร่วมค้า	7
การควบคุมร่วม	8
ข้อตกลงร่วมค้าตามสัญญา	9-12
การดำเนินงานที่ควบคุมร่วมกัน	13-17
สินทรัพย์ที่ควบคุมร่วมกัน	18-23
กิจการที่ควบคุมร่วมกัน	24-47
งบการเงินของผู้ร่วมค้า	30-45ข
วิธีรวมตามสัดส่วน	30-37
วิธีส่วนได้เสีย	38-41
ข้อยกเว้นการไม่ใช้วิธีรวมตามสัดส่วนและวิธีส่วนได้เสีย	42-45ข
งบการเงินเฉพาะกิจการของผู้ร่วมค้า	46-47
รายการค้าระหว่างผู้ร่วมค้ากับการร่วมค้า	48-50
การแสดงส่วนได้เสียในการร่วมค้าในงบการเงินของผู้ลงทุน	51
ผู้ดำเนินการของการร่วมค้า	52-53
การเปิดเผยข้อมูล	54-57
วันถือปฏิบัติ	58-58ข
การยกเลิกมาตรฐานการบัญชีฉบับเดิม	59

มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ประกอบด้วยย่อหน้าที่ 1 ถึง 59 ทุกย่อหน้ามีความสำคัญเท่ากัน และมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ต้องอ่านโดยคำนึงถึงข้อกำหนดของแม่บทการบัญชี ในกรณีที่ไม่ได้ให้ แนวปฏิบัติในการเลือกและการใช้นโยบายการบัญชี ให้กิจการถือปฏิบัติตามข้อกำหนดของมาตรฐาน การบัญชี ฉบับที่ 8 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี และข้อผิดพลาด

บทนำ

บทนำ 1. มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 31 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง ส่วนได้เสียในการร่วมค้า ใช้แทน มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 31 (ปรับปรุง 2550) เรื่อง ส่วนได้เสียในการร่วมค้า โดยให้ถือ ปฏิบัติกับงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2554 ทั้งนี้ สนับสนุนให้นำไปใช้ก่อนวันถือปฏิบัติ

เหตุผลในการปรับปรุง

บทนำ 2. การปรับปรุงมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้เป็นการดำเนินงานภายใต้โครงการพัฒนา และปรับปรุงมาตรฐานการบัญชีให้สอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ

บทนำ 3. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้มีการปรับปรุงที่จำเป็นเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง งบการเงินรวม และงบการเงิน เฉพาะกิจการ และมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 28 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง เงินลงทุนใน บริษัทร่วม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการปรับปรุงมาตรฐานการบัญชี โดยมิได้มีการพิจารณา ทบทวนแนวคิดพื้นฐานของการบัญชีสำหรับส่วนได้เสียในการร่วมค้าตามที่กำหนด ในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 31 (ปรับปรุง 2550) เรื่อง ส่วนได้เสียในการร่วมค้า ฉบับเดิม แต่อย่างใด

การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ

บทนำ 4. การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญจากมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 31 (ปรับปรุง 2550) เรื่อง ส่วนได้เสียในการร่วมค้า ฉบับเดิมสรุปได้ดังนี้

ขอบเขต

บทนำ 5. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ไม่ถือปฏิบัติกับส่วนได้เสียของผู้ร่วมค้าในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน ซึ่งถือโดยกิจการร่วมลงทุน กองทุนรวม หน่วยลงทุน และกิจการที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เมื่อเงินลงทุนนั้นจัดประเภทเป็นหลักทรัพย์เพื่อค้า และบันทึกบัญชีตามที่กำหนด ในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 39 เรื่องการรับรู้ และการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้) กิจการต้องวัดมูลค่าเงินลงทุนดังกล่าวด้วยมูลค่ายุติธรรม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมให้รับรู้ในกำไรหรือขาดทุนในงวดบัญชีที่เกิดขึ้น

บทนำ 6. นอกจากนี้ มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้กำหนดข้อยกเว้นในการนำวิธีรวมตามสัดส่วนหรือวิธีส่วนได้เสียมาปฏิบัติ ซึ่งคล้ายคลึงกับข้อยกเว้นในกรณีที่บริษัทใหญ่ไม่ต้องจัดทำงบการเงินรวม ข้อยกเว้นนี้รวมถึงกรณีที่ผู้ลงทุนซึ่งเป็นบริษัทใหญ่ได้รับยกเว้นไม่ต้องจัดทำงบการเงินรวมตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง งบการเงินรวม และ งบการเงินเฉพาะกิจการ (ย่อหน้าที่ 2.2) และกรณีที่ผู้ลงทุนซึ่งแม้มิใช่บริษัทใหญ่ก็สามารถพิจารณาเงื่อนไขที่ได้รับยกเว้นเช่นเดียวกับกรณีของบริษัทใหญ่ (ย่อหน้าที่ 2.3)

ข้อยกเว้นในการนำวิธีรวมตามสัดส่วนหรือวิธีส่วนได้เสียมาปฏิบัติ

บทนำ 7. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ไม่กำหนดให้กิจการต้องนำวิธีรวมตามสัดส่วน หรือวิธีส่วนได้เสียมาปฏิบัติ เมื่อการได้มาและถือไว้ซึ่งส่วนได้เสียในการร่วมค้ำนั้นมิวัตถุประสงค์เพื่อจะจำหน่ายออกไปภายในระยะเวลา 12 เดือนนับตั้งแต่วันที่ได้มา ทั้งนี้ ต้องมีหลักฐานแสดงว่ากิจการซื้อเงินลงทุนโดยตั้งใจว่าจะจำหน่ายออกไป และฝ่ายบริหารของกิจการอยู่ระหว่างการติดต่อหา ผู้ซื้ออย่างจริงจัง นอกจากนี้มาตรฐานการบัญชีใช้คำว่า “ภายในระยะเวลา 12 เดือน” แทนคำว่า “ในอนาคตอันใกล้” ที่ใช้ในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 31 ฉบับเดิม ทั้งนี้ หากกิจการไม่สามารถจำหน่ายส่วนได้เสียในการร่วมค้ำออกไปภายในระยะเวลา 12 เดือน กิจการต้องใช้วิธีรวมตามสัดส่วนหรือวิธีส่วนได้เสียนับตั้งแต่วันที่ได้มา เว้นแต่จะเข้าเหตุการณ์ที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะ

บทนำ 8. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ไม่อนุญาตให้ผู้ร่วมค้ำซึ่งยังคงมีอำนาจควบคุมร่วมในการร่วมค้ำ ไม่นำวิธีรวมตามสัดส่วน หรือวิธีส่วนได้เสียมาปฏิบัติ โดยให้เหตุผลว่ากิจการร่วมค้ำนั้นดำเนินงานภายใต้ข้อจำกัดที่เข้มงวดเป็นระยะเวลานาน ซึ่งมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญ ทำให้กิจการร่วมค้ำด้อยความสามารถในการโอนเงินให้แก่ผู้ร่วมค้ำ การยกเลิกการนำวิธีรวมตามสัดส่วนหรือวิธีส่วนได้เสียมาปฏิบัติจะกระทำได้อีกต่อเมื่อผู้ร่วมค้ำสูญเสียอำนาจในการควบคุมร่วมเท่านั้น

งบการเงินเฉพาะกิจการ

บทนำ 9. ข้อกำหนดในการจัดทำงบการเงินเฉพาะกิจการของผู้ลงทุนนั้นให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง งบการเงินรวม และงบการเงินเฉพาะกิจการ

การเปิดเผยข้อมูล

บทนำ 10. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้กำหนดให้ผู้ร่วมค้ำต้องเปิดเผยวิธีการที่ใช้ในการรับรู้ส่วนได้เสียในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน (กล่าวคือวิธีรวมตามสัดส่วนหรือวิธีส่วนได้เสีย)

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 31 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง ส่วนได้เสียในการร่วมค้า

ขอบเขต

1. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ให้ถือปฏิบัติกับการบัญชีสำหรับส่วนได้เสียในการร่วมค้าและการรายงานเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้และค่าใช้จ่ายของการร่วมค้าในงบการเงินของผู้ร่วมค้าและงบการเงินของผู้ลงทุนในการร่วมค้า โดยไม่คำนึงถึงโครงสร้างหรือรูปแบบการดำเนินงานของการร่วมค้านั้น อย่างไรก็ตาม มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ไม่ให้ถือปฏิบัติกับส่วนได้เสียของผู้ร่วมค้าในกิจการที่ควบคุมร่วมกันซึ่งถือโดย

1.1 กิจการร่วมลงทุน (Venture Capital Organisation) หรือ

1.2 กองทุนรวม หน่วยลงทุน และกิจการที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน รวมถึงกองทุนประกันภัยซึ่งมีส่วนของเงินลงทุน (Investment-Linked Insurance Fund)

ซึ่งผู้ลงทุนรับรู้เริ่มแรกโดยกำหนดประเภทเป็นมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน หรือจัดประเภทเงินลงทุนเป็นหลักทรัพย์เพื่อค้า และบันทึกบัญชีตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 39 เรื่อง การรับรู้และการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้) ผู้ลงทุนต้องวัดมูลค่ารายการเงินลงทุนดังกล่าวด้วยมูลค่ายุติธรรมตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 39 เรื่อง การรับรู้และการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้) และรับรู้การเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมในกำไรหรือขาดทุนในงวดบัญชีที่มีการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ผู้ลงทุนที่ถือเงินลงทุนดังกล่าวต้องเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 55 และ 56

2. ผู้ร่วมค้าซึ่งมีส่วนได้เสียในกิจการที่ควบคุมร่วมกันได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 30 (วิธีรวมตามสัดส่วน) และย่อหน้าที่ 38 (วิธีส่วนได้เสีย) เมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

2.1 ส่วนได้เสียดังกล่าวได้ถูกจัดประเภทเป็นสินทรัพย์ที่ถือไว้เพื่อขายตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 5 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขายและการดำเนินงานที่ยกเลิก

2.2 เป็นไปตามข้อยกเว้นที่กำหนดในย่อหน้าที่ 10 ของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง งบการเงินรวม และงบการเงินเฉพาะกิจการ ซึ่งอนุญาตให้บริษัทใหญ่ที่มีส่วนได้เสียในกิจการที่ควบคุมร่วมกันไม่ต้องนำเสนองบการเงินรวม หรือ

2.3 เมื่อมีลักษณะตามข้อกำหนดทุกข้อต่อไปนี้

2.3.1 ผู้ร่วมค้ามีฐานะเป็นบริษัทย่อยซึ่งถูกกิจการอื่นควบคุมอยู่ทั้งหมด หรือเป็นบริษัทย่อยซึ่ง ถูกกิจการอื่นควบคุมบางส่วน โดยที่ผู้ถือหุ้นอื่นของกิจการรวมทั้งผู้ถือหุ้นที่ไม่มีสิทธิออกเสียงได้รับทราบ และไม่คัดค้านในการที่ผู้ร่วมค้าจะไม่นำวิธีรวมตามสัดส่วนหรือวิธีส่วนได้เสียมาปฏิบัติ

- 2.3.2 ตราสารทุนหรือตราสารหนี้ของผู้ร่วมค้าไม่มีการซื้อขายในตลาดสาธารณะ (ไม่ว่าจะเป็นตลาดหลักทรัพย์ในประเทศหรือต่างประเทศ หรือการซื้อขายนอกตลาดหลักทรัพย์ รวมทั้งตลาดในท้องถิ่นและในภูมิภาค)
- 2.3.3 ผู้ร่วมค้าไม่ได้นำเสนอหรืออยู่ในกระบวนการของการนำเสนอเงินของกิจการให้แก่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์หรือหน่วยงานกำกับดูแลอื่นเพื่อวัตถุประสงค์ในการเสนอออกขายตราสารใด ๆ ในตลาดสาธารณะ และ
- 2.3.4 บริษัทใหญ่ในลำดับสูงสุดหรือบริษัทใหญ่ในระหว่างกลาง ของผู้ร่วมค้าได้จัดทำการเงินรวมเผยแพร่เพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไปแล้ว

คำนิยาม

3. คำศัพท์ที่ใช้ในมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้มีความหมายโดยเฉพาะ ดังนี้

<i>การควบคุม</i>	หมายถึง	อำนาจในการกำหนดนโยบายทางการเงินและการดำเนินงานของกิจกรรมเชิงเศรษฐกิจเพื่อให้ได้รับประโยชน์จากกิจกรรมนั้น
<i>วิธีส่วนได้เสีย</i>	หมายถึง	วิธีการบัญชีซึ่งบันทึกเงินลงทุนเมื่อเริ่มแรกในการร่วมค้าด้วยราคาทุน และปรับปรุงด้วยการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายหลังการลงทุนตามสัดส่วนของผู้ร่วมค้าในสินทรัพย์สุทธิของกิจการที่ควบคุมร่วมกัน กำไรหรือขาดทุนของผู้ร่วมค้ารวมถึงส่วนแบ่งในกำไรหรือขาดทุนของกิจการที่ควบคุมร่วมกัน
<i>ผู้ลงทุนในการร่วมค้า</i>	หมายถึง	บุคคลหรือกิจการที่เข้าร่วมในการร่วมค้า และไม่มีอำนาจควบคุมร่วมในการร่วมค้านั้น
<i>การควบคุมร่วม</i>	หมายถึง	การมีส่วนร่วมในการควบคุมกิจกรรมเชิงเศรษฐกิจตามที่ตกลงไว้ในสัญญา และการควบคุมร่วมดำรงอยู่ต่อเมื่อการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ทางการเงินและการดำเนินงานในกิจกรรมเชิงเศรษฐกิจต้องได้รับความเห็นชอบเป็นเอกฉันท์จากผู้ร่วมค้าซึ่งมีส่วนร่วมในการควบคุม
<i>การร่วมค้า</i>	หมายถึง	การประกอบกิจกรรมเชิงเศรษฐกิจของบุคคลหรือกิจการตั้งแต่สองรายขึ้นไปโดยให้มีการควบคุมร่วมกันตามที่ตกลงไว้ในสัญญา

วิธีรวมตามสัดส่วน	หมายถึง	วิธีการบัญชีของผู้ร่วมค้าโดยนำสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้และค่าใช้จ่ายในการร่วมค้าเฉพาะส่วนที่เป็น ของผู้ร่วมค้ามารวมกับรายการที่เหมือนกัน ตามเกณฑ์แต่ละบรรทัดหรือนำเสนอโดยแสดง รายการดังกล่าวเป็นแต่ละบรรทัดแยกต่างหาก จากรายการชนิดเดียวกันในงบการเงินของผู้ร่วมค้า
งบการเงินเฉพาะกิจการ	หมายถึง	งบการเงินที่นำเสนอโดยบริษัทใหญ่ หรือโดยผู้ลงทุน ในบริษัทร่วม หรือโดยผู้ร่วมค้าในกิจการที่ควบคุม ร่วมกัน ซึ่งแสดงเงินลงทุนตามเกณฑ์ส่วนได้เสีย ทางตรงในส่วนของเจ้าของ มิใช่ตามเกณฑ์ของ ผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นและสินทรัพย์สุทธิ ของกิจการที่ถูกลงทุน
อิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ	หมายถึง	อำนาจในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เกี่ยวกับนโยบายทางการเงินและการดำเนินงาน ของกิจกรรมเชิงเศรษฐกิจแต่ไม่ถึงระดับที่จะควบคุม หรือควบคุมร่วมในนโยบายดังกล่าว
ผู้ร่วมค้า	หมายถึง	บุคคลหรือกิจการที่เข้าร่วมในการร่วมค้าและ มีอำนาจควบคุมร่วมในการร่วมค้านั้น

4. งบการเงินที่ใช้วิธีรวมตามสัดส่วนหรือแสดงเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสียไม่ถือเป็นงบการเงินเฉพาะกิจการ รวมทั้ง ไม่ใช่งบการเงินของกิจการซึ่งไม่มีบริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือส่วนได้เสียของผู้ร่วมค้าในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน
5. งบการเงินเฉพาะกิจการเป็นงบการเงินที่นำเสนอเพิ่มเติมจากงบการเงินรวม หรือเพิ่มเติมจาก งบการเงินที่บันทึกบัญชีเงินลงทุนโดยใช้วิธีส่วนได้เสีย หรือเพิ่มเติมจากงบการเงินที่บันทึกบัญชี ส่วนได้เสียในกิจการร่วมค้าของผู้ร่วมค้าโดยใช้วิธีรวมตามสัดส่วน กิจการต้องจัดทำงบการเงินเฉพาะกิจการเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะ
6. กิจการซึ่งได้รับยกเว้นไม่ต้องจัดทำงบการเงินรวมตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 10 ของมาตรฐาน การบัญชี ฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง งบการเงินรวม และงบการเงินเฉพาะกิจการ หรือไม่ ต้องนำวิธีส่วนได้เสียมาปฏิบัติตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 13.3 ของ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 28 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง เงินลงทุนในบริษัทร่วม หรือไม่ต้องใช้วิธีรวมตามสัดส่วนหรือวิธีส่วนได้ เสียตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 2 ของมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ อาจนำเสนองบการเงินเฉพาะ กิจการเพียงอย่างเดียวเป็นงบการเงินของกิจการ

รูปแบบของการร่วมค้า

7. การร่วมค้ามีรูปแบบและโครงสร้างหลายประเภท มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้กำหนดการร่วมค้าเป็นประเภทใหญ่ๆ ไว้ 3 ประเภท คือ การดำเนินงานที่ควบคุมร่วมกัน สิทธิที่ควบคุมร่วมกัน และกิจการที่ควบคุมร่วมกัน การร่วมค้าทั้ง 3 ประเภทเป็นไปตามคำนิยามของการร่วมค้า ซึ่งตามปกติมีลักษณะทุกข้อดังนี้
  - 7.1. ผู้ร่วมค้าสองรายหรือมากกว่ามีความผูกพันโดยข้อตกลงร่วมค้าตามสัญญา
  - 7.2. ข้อตกลงร่วมค้าตามสัญญากำหนดให้มีอำนาจในการควบคุมร่วมกัน

การควบคุมร่วม

8. การควบคุมร่วมอาจหมดไป เมื่อผู้ถูกลงทุนอยู่ในระหว่างการปรับโครงสร้างองค์กรใหม่ ตามกฎหมาย หรืออยู่ในภาวะล้มละลาย หรือดำเนินการภายใต้ข้อกำหนดเข้มงวดเป็นระยะเวลา ยาวนานซึ่งจำกัดความสามารถในการโอนเงินทุนให้ผู้ร่วมค้า อย่างไรก็ตาม หากการควบคุมร่วม ยังดำเนินต่อไป เหตุการณ์ข้างต้นไม่ถือเป็นเหตุผลเพียงพอในการไม่บันทึกบัญชีสำหรับการร่วมค้าตามมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้

ข้อตกลงร่วมค้าตามสัญญา

9. การร่วมค้าแตกต่างจากการลงทุนในบริษัทร่วมซึ่งผู้ลงทุนมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ (ดูมาตรฐาน การบัญชี ฉบับที่ 28 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง เงินลงทุนในบริษัทร่วม) โดยที่การร่วมค้าต้องมีข้อตกลงร่วมค้าตามสัญญา ดังนั้น มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ไม่ถือว่าการประกอบกิจกรรมเชิงเศรษฐกิจเป็นการร่วมค้าหากไม่มีข้อตกลงร่วมค้าตามสัญญาซึ่งกำหนดให้มีอำนาจในการ ควบคุมร่วมกัน
10. ข้อตกลงตามสัญญาอาจปรากฏหลักฐานหลายลักษณะ เช่น ลักษณะของสัญญาระหว่างผู้ร่วมค้า หรือในลักษณะบันทึกรายงานข้อตกลงระหว่างผู้ร่วมค้า ในบางกรณีข้อตกลงรวมอยู่ในข้อบังคับ บริษัทหรือข้อกำหนดอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการร่วมค้า ข้อตกลงตามสัญญาไม่ว่าจะอยู่ในลักษณะใดโดยปกติต้องกระทำเป็นลายลักษณ์อักษรและเกี่ยวข้องกับเรื่องดังต่อไปนี้
  - 10.1 กิจกรรม ระยะเวลา และภาวะในการจัดทำรายงานของการร่วมค้า
  - 10.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการ หรือคณะผู้บริหารอื่นซึ่งมีอำนาจควบคุมเทียบเท่าคณะกรรมการ ของการร่วมค้า รวมถึงสิทธิในการออกเสียงของผู้ร่วมค้า
  - 10.3 การลงทุนของผู้ร่วมค้า และ
  - 10.4 ส่วนแบ่งของผู้ร่วมค้าในผลผลิต รายได้ ค่าใช้จ่าย หรือผลการดำเนินงานของการร่วมค้า
11. ข้อตกลงตามสัญญากำหนดให้มีการควบคุมร่วมกันในการร่วมค้า ทั้งนี้เพื่อให้มั่นใจว่าไม่มี ผู้ร่วมค้ารายใดอยู่ในฐานะที่จะควบคุมการดำเนินงานของการร่วมค้าได้แต่เพียงผู้เดียว
12. ข้อตกลงตามสัญญาอาจกำหนดให้ผู้ร่วมค้ารายใดรายหนึ่งเป็นผู้ดำเนินการ หรือผู้จัดการการ ร่วมค้า ซึ่งผู้ดำเนินการนั้นไม่มีหน้าที่ควบคุมการร่วมค้าเพียงแต่ปฏิบัติตามนโยบายทางการเงิน

และการดำเนินงานตามข้อตกลงตามสัญญาระหว่างผู้ร่วมค้า และมอบหมายให้แก่ผู้ดำเนินการ หากผู้ดำเนินการมีอำนาจควบคุมนโยบายทางการเงิน และการดำเนินงานของกิจการในการ ประกอบกิจกรรมเชิงเศรษฐกิจถือว่าผู้ดำเนินการมีอำนาจควบคุมในกิจการ ดังนั้นกิจการนั้น ไม่ถือว่าเป็นการร่วมค้าแต่ถือเป็นบริษัทย่อยของผู้มีอำนาจควบคุมนั้น

การดำเนินงานที่ควบคุมร่วมกัน

13. การร่วมค้าบางประเภทดำเนินการโดยใช้สินทรัพย์และทรัพยากรอื่น ๆ ของผู้ร่วมค้าโดยไม่ได้ จัดตั้งเป็นบริษัท ห้างหุ้นส่วนหรือกิจการประเภทอื่น หรือไม่ได้จัดให้มีโครงสร้างทางการเงิน แยกต่างหากจากผู้ร่วมค้า ผู้ร่วมค้าแต่ละรายจะใช้ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ของตนเอง มีสินค้า คงเหลือเป็นของตนเอง และรับผิดชอบค่าใช้จ่ายและหนี้สินรวมทั้งจัดหาเงินทุนที่ก่อให้เกิด ภาระผูกพันเป็นของตนเอง การร่วมค้าดังกล่าวอาจดำเนินการโดยพนักงานของผู้ร่วมค้าควบคุม ไปด้วยกับการดำเนินงานที่คล้ายคลึงกันของผู้ร่วมค้า ข้อตกลงในสัญญาร่วมค้าประเภทนี้ จะระบุ ถึงการจัดสรรรายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากการร่วมค้า และการแบ่งปันค่าใช้จ่าย ที่เกิดร่วมกันระหว่างผู้ร่วมค้า
14. ตัวอย่างของการดำเนินงานที่ควบคุมร่วมกัน ได้แก่ การที่ผู้ร่วมค้าตั้งแต่สองรายขึ้นไปนำ การดำเนินงาน ทรัพยากร และความชำนาญของตนมารวมกันเพื่อดำเนินการผลิต ทำการตลาด และจำหน่ายผลิตภัณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน เช่น เครื่องบิน ซึ่งในกระบวนการผลิตเครื่องบิน นั้น ผู้ร่วมค้าแต่ละรายจะผลิตส่วนประกอบที่แตกต่างกัน ซึ่งผู้ร่วมค้าแต่ละรายต้องรับภาระต้นทุน ของตนเอง ผลตอบแทนที่ได้คือส่วนแบ่งในรายได้จากการขายเครื่องบินตามที่กำหนดไว้ใน ข้อตกลงตามสัญญา
15. ผู้ร่วมค้าต้องรับรู้รายการต่อไปนี้ในงบการเงินของผู้ร่วมค้า โดยรับรู้เฉพาะส่วนได้เสียของตน ในการดำเนินงานที่ควบคุมร่วมกัน
  - 15.1 สินทรัพย์ที่ผู้ร่วมค้าควบคุมอยู่ และหนี้สินที่ผู้ร่วมค่านั้นเป็นผู้ก่อขึ้น และ
  - 15.2 ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นกับผู้ร่วมค้า และส่วนแบ่งของรายได้จากการขายสินค้า หรือ การให้บริการที่ผู้ร่วมค้าได้รับ
16. เนื่องจากสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่ายได้รับรู้ในงบการเงินของผู้ร่วมค้าแล้ว ผู้ร่วมค้า จึงไม่ต้องปรับปรุง หรือปฏิบัติตามขั้นตอนของการจัดทำงบการเงินรวมสำหรับรายการดังกล่าวอีก เมื่อมีการนำเสนองบการเงินรวม
17. การร่วมค้าในลักษณะการดำเนินงานที่ควบคุมร่วมกันอาจไม่จำเป็นต้องบันทึกบัญชี และจัดทำ งบการเงินแยกต่างหากสำหรับการร่วมค้า แต่อาจจัดทำบัญชีเพื่อการบริหารหากผู้ร่วมค้าต้องการ ประเมินผลการดำเนินงานของการร่วมค่านั้น

สินทรัพย์ที่ควบคุมร่วมกัน

18. การร่วมค้าบางประเภทเป็นลักษณะที่ผู้ร่วมค้าเข้าควบคุมร่วม หรือเป็นเจ้าของร่วมในสินทรัพย์ที่ผู้ร่วมค้าแต่ละรายซื้อ มา หรือนำมาลงทุนในการร่วมค้าเพื่อใช้ตามวัตถุประสงค์ของการร่วมค้านั้นสินทรัพย์ที่ควบคุมร่วมกันจะนำไปใช้เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ร่วมค้าทุกราย โดยผู้ร่วมค้าแต่ละรายจะได้รับส่วนแบ่งของผลผลิตที่เกิดจากสินทรัพย์ และต้องรับภาระค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นตามสัดส่วนที่ตกลงไว้
19. การร่วมค้าประเภทนี้ไม่มีการจัดตั้งเป็นบริษัท ห้างหุ้นส่วนหรือกิจการประเภทอื่น หรือไม่ได้จัดให้มีโครงสร้างทางการเงินแยกต่างหากจากผู้ร่วมค้า ผู้ร่วมค้าแต่ละรายควบคุมประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตของตนผ่านส่วนแบ่งในสินทรัพย์ที่ควบคุมร่วมกัน
20. กิจกรรมหลายประเภทในอุตสาหกรรมผลิตน้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ เหมืองแร่ เป็นการร่วมค้าประเภทที่มีสินทรัพย์ที่ควบคุมร่วมกัน ตัวอย่างเช่น บริษัทผลิตน้ำมันหลายบริษัทอาจควบคุมและดำเนินการท่อส่งลำเลียงน้ำมันร่วมกัน โดยแต่ละบริษัทใช้ท่อส่งในการลำเลียงน้ำมันของตนเองเป็นการแลกเปลี่ยนพร้อมทั้งยอมรับภาระค่าใช้จ่ายการดำเนินการท่อส่งตามสัดส่วนที่ตกลงไว้ อีกตัวอย่างหนึ่งของสินทรัพย์ที่ควบคุมร่วมกันคือสิทธิการเช่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่กิจการสองกิจการเข้าควบคุมร่วมกันโดยที่ต่างฝ่ายต่างมีส่วนร่วมในรายได้ค่าเช่า และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น
21. ผู้ร่วมค้าต้องรับรู้รายการต่อไปนี้ในงบการเงินของผู้ร่วมค้า โดยรับรู้เฉพาะส่วนได้เสียของตนในสินทรัพย์ที่ควบคุมร่วมกัน
  - 21.1 ส่วนแบ่งในสินทรัพย์ที่ควบคุมร่วมกันโดยแยกประเภทตามลักษณะของสินทรัพย์นั้น
  - 21.2 หนี้สินของผู้ร่วมค้าที่เกิดขึ้นเนื่องจากการร่วมค้า
  - 21.3 ส่วนแบ่งในหนี้สินที่เกิดขึ้นร่วมกันจากการร่วมค้า
  - 21.4 รายได้จากการขายหรือการใช้ผลผลิตที่เกิดขึ้นร่วมกัน รวมทั้งส่วนแบ่งค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นร่วมกันจากการร่วมค้า และ
  - 21.5 ค่าใช้จ่ายของผู้ร่วมค้าที่เกิดขึ้นตามส่วนได้เสียในการร่วมค้า
22. ผู้ร่วมค้าแต่ละรายต้องบันทึกบัญชี และรับรู้ส่วนได้เสียในสินทรัพย์ที่ควบคุมร่วมกันต่อไปนี้ในงบการเงินของผู้ร่วมค้า
  - 22.1 ส่วนแบ่งในสินทรัพย์ที่ควบคุมร่วมกันโดยแยกประเภทตามลักษณะของสินทรัพย์แทนที่จะจัดประเภทเป็นเงินลงทุน ตัวอย่างเช่น ท่อส่งน้ำมันที่ควบคุมร่วมกันเฉพาะ ส่วนที่เป็นของผู้ร่วมค้าให้จัดประเภทเป็นที่ดิน อาคารและอุปกรณ์
  - 22.2 หนี้สินของผู้ร่วมค้าที่เกิดจากการจัดหาเงินทุนเพื่อซื้อสินทรัพย์ตามสัดส่วนของผู้ร่วมค้า
  - 22.3 ส่วนแบ่งในหนี้สินที่เกิดขึ้นร่วมกันกับผู้ร่วมค้ารายอื่นในการร่วมค้านั้น
  - 22.4 รายได้จากการขาย หรือการใช้ผลผลิตที่เกิดขึ้นร่วมกันจากการร่วมค้าตามส่วนที่เป็นของผู้ร่วมค้าและส่วนแบ่งค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นร่วมกันจากการร่วมค้า

22.5 ค่าใช้จ่ายของผู้ร่วมค้าที่เกิดขึ้นตามส่วนได้เสียในการร่วมค้า ตัวอย่างเช่น ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการจัดหาเงินเพื่อซื้อสินทรัพย์ในส่วนของผู้ร่วมค้า และค่าใช้จ่ายของผู้ร่วมค้าที่เกิดจากการขายผลผลิตในส่วแบ่งของผู้ร่วมค้า

เนื่องจากสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้และค่าใช้จ่ายจากการร่วมค้าได้รับรู้ในงบการเงินของผู้ร่วมค้าแล้ว ผู้ร่วมค้าจึงไม่ต้องปรับปรุง หรือปฏิบัติตามขั้นตอนของการจัดทำงบการเงินรวมสำหรับรายการดังกล่าวอีก

23. วิธีปฏิบัติสำหรับสินทรัพย์ที่ควบคุมร่วมกันที่กล่าวมาข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงเนื้อหาเชิงเศรษฐกิจตามความเป็นจริง และมักจะสะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบทางกฎหมายของการร่วมค้า การบันทึกบัญชีแยกสำหรับการร่วมค้าในลักษณะสินทรัพย์ที่ควบคุมร่วมกันอาจจำกัดเฉพาะค่าใช้จ่ายซึ่งเกิดขึ้น และรับผิดชอบร่วมกันโดยผู้ร่วมค้าตามส่วนที่ตกลงกัน อาจไม่ต้องจัดทำงบการเงินสำหรับการร่วมค้าถึงแม้ว่าผู้ร่วมค้าอาจจัดทำบัญชีเพื่อการบริหารสำหรับประเมินผลการดำเนินงานของการร่วมค้านั้น

กิจการที่ควบคุมร่วมกัน

24. กิจการที่ควบคุมร่วมกันเป็นการร่วมค้าที่มีการจัดตั้งบริษัท ห้างหุ้นส่วนหรือกิจการประเภทอื่นซึ่งผู้ร่วมค้าแต่ละรายมีส่วนได้เสียในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน กิจการที่ควบคุมร่วมกันดำเนินงานในลักษณะเดียวกับกิจการอื่น เว้นแต่กิจการประเภทนี้มีข้อตกลงร่วมค้าตามสัญญาระหว่างผู้ร่วมค้าระบุให้ผู้ร่วมค้าทุกรายมีอำนาจควบคุมร่วมกันในกิจกรรมเชิงเศรษฐกิจของกิจการนั้น

25. กิจการที่ควบคุมร่วมกันเป็นการร่วมค้าที่มีสินทรัพย์อยู่ในความควบคุมของการร่วมค้า ก่อให้เกิดหนี้สิน รายได้และค่าใช้จ่ายที่เป็นของกิจการเอง และอาจทำสัญญาหรือจัดหาเงินทุนเพื่อการดำเนินงานในนามของการร่วมค้า ผู้ร่วมค้าแต่ละรายมีสิทธิในส่วแบ่งกำไรจากผลการดำเนินงานของกิจการที่ควบคุมร่วมกันแม้ว่าในบางกิจการที่ควบคุมร่วมกันจะมีการแบ่งผลผลิตที่เกิดจากการร่วมค้าด้วย

26. ตัวอย่างทั่วไปของกิจการที่ควบคุมร่วมกัน ได้แก่ การที่กิจการสองกิจการนำสายงานทางธุรกิจเดียวกันมารวมกันโดยการโอนสินทรัพย์ และหนี้สินที่เกี่ยวข้องให้กับกิจการที่ควบคุมร่วมกันนั้น อีกตัวอย่างหนึ่ง ได้แก่ กิจการที่ประกอบธุรกิจในต่างประเทศโดยร่วมกับรัฐบาล หรือตัวแทนในประเทศนั้นก่อตั้งกิจการแยกต่างหาก ซึ่งกิจการกับรัฐบาลหรือตัวแทนมีอำนาจควบคุมร่วมกัน

27. โดยเนื้อหาแล้วกิจการที่ควบคุมร่วมกันหลายกิจการมีลักษณะคล้ายกับการร่วมค้าประเภทการดำเนินงานที่ควบคุมร่วมกัน หรือสินทรัพย์ที่ควบคุมร่วมกัน ตัวอย่างเช่น ผู้ร่วมค้าอาจโอนสินทรัพย์ที่ควบคุมร่วมกันอย่างเช่น ท่อส่งน้ำมันให้กับกิจการที่ควบคุมร่วมกัน เนื่องจากเหตุผลทางภาษีหรือเหตุผลอื่น ในทำนองเดียวกันผู้ร่วมค้าอาจนำสินทรัพย์มาให้กับกิจการที่ควบคุมร่วมกันเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงานร่วมกัน ในบางครั้งการร่วมค้าประเภทการดำเนินงานที่ควบคุมร่วมกันอาจจัดตั้งกิจการที่ควบคุมร่วมกันแยกต่างหากเพื่อดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นการเฉพาะ อาทิเช่น การออกแบบ การตลาด การจัดจำหน่ายสินค้าหรือการให้บริการหลังการขาย

28. กิจกรรมที่ควบคุมร่วมกัน ให้บันทึกบัญชี จัดทำ และนำเสนองบการเงินตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินเช่นเดียวกับกิจกรรมอื่น
29. โดยปกติผู้ร่วมค้าแต่ละรายจะนำเงินสดหรือทรัพยากรอื่นมาให้แก่กิจกรรมที่ควบคุมร่วมกัน โดยผู้ร่วมค้ารับรู้รายการดังกล่าวในสมุดบัญชีของผู้ร่วมค้า และแสดงเป็นเงินลงทุนในกิจกรรมที่ควบคุมร่วมกันในงบการเงินของตนเอง

งบการเงินของผู้ร่วมค้า

วิธีรวมตามสัดส่วน

30. ผู้ร่วมค้าต้องใช้วิธีรวมตามสัดส่วนหรือใช้แนววิธีปฏิบัติที่เป็นทางเลือกตามย่อหน้าที่ 38 เพื่อรับรู้ส่วนได้เสียในกิจกรรมที่ควบคุมร่วมกัน กรณีที่ใช้วิธีรวมตามสัดส่วนให้ใช้รูปแบบการรายงานแบบใดแบบหนึ่งในสองแบบ
31. ผู้ร่วมค้ารับรู้ส่วนได้เสียในกิจกรรมที่ควบคุมร่วมกันโดยใช้รูปแบบการรายงานแบบใดแบบหนึ่งจากสองรูปแบบสำหรับวิธีรวมตามสัดส่วน ทั้งนี้ไม่คำนึงถึงการที่ผู้ร่วมค้ามีเงินลงทุนในบริษัทย่อยด้วยหรือไม่ หรือการที่ผู้ร่วมค้าจะเรียกงบการเงินของตนเองที่นำเสนอว่างบการเงินรวมหรือไม่ก็ตาม
32. ในการรับรู้ส่วนได้เสียในกิจกรรมที่ควบคุมร่วมกัน ผู้ร่วมค้าต้องสะท้อนถึงเนื้อหา และความเป็นจริงทางเศรษฐกิจตามข้อตกลงของการร่วมค้ามากกว่าคำนึงถึงรูปแบบ หรือโครงสร้างของการร่วมค้านั้น ในกิจกรรมที่ควบคุมร่วมกัน ผู้ร่วมค้าควบคุมประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตที่ตนจะได้รับจากการมีส่วนร่วมในสินทรัพย์ และหนี้สินของการร่วมค้า เนื้อหาเชิงเศรษฐกิจนี้จะสะท้อนอยู่ในงบการเงินรวมของผู้ร่วมค้าหากผู้ร่วมค้ารับรู้ส่วนได้เสียในสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้และค่าใช้จ่ายของกิจกรรมที่ควบคุมร่วมกัน โดยใช้วิธีรวมตามสัดส่วนแบบใดแบบหนึ่งตามที่ระบุไว้ในย่อหน้าที่ 34
33. วิธีรวมตามสัดส่วนคือ การรวมสินทรัพย์ที่ควบคุมร่วมกันเฉพาะส่วนของผู้ร่วมค้า และหนี้สินที่รับผิดชอบร่วมกันเฉพาะส่วนของผู้ร่วมค้าไว้ในงบแสดงฐานะการเงินของผู้ร่วมค้า และรวมรายได้และค่าใช้จ่ายของกิจกรรมที่ควบคุมร่วมกันเฉพาะส่วนของผู้ร่วมค้าไว้ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จของผู้ร่วมค้า วิธีรวมตามสัดส่วนในหลายขั้นตอนมีลักษณะเช่นเดียวกับการจัดทำงบการเงินรวมสำหรับเงินลงทุนในบริษัทย่อยตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง งบการเงินรวม และงบการเงินเฉพาะกิจการ
34. วิธีรวมตามสัดส่วนมีรูปแบบในการรายงานที่แตกต่างกัน ผู้ร่วมค้าอาจนำสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่ายแต่ละรายการของกิจกรรมที่ควบคุมร่วมกันเฉพาะส่วนของผู้ร่วมค้ามารวมกับรายการที่คล้ายคลึงกันในงบการเงินของผู้ร่วมค้าโดยใช้เกณฑ์รวมแต่ละบรรทัด ตัวอย่างเช่น ผู้ร่วมค้านำสินทรัพย์คงเหลือของกิจกรรมที่ควบคุมร่วมกันเฉพาะส่วนของผู้ร่วมค้ามารวมกับสินทรัพย์คงเหลือของตน และนำที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ของกิจกรรมที่ควบคุมร่วมกันเฉพาะส่วนของผู้ร่วมค้ามารวมกับที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ของตน อีกทางเลือกหนึ่ง ผู้ร่วมค้าอาจจะนำสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้และค่าใช้จ่ายของกิจกรรมที่ควบคุมร่วมกันเฉพาะส่วนของผู้ร่วมค้ามาแสดงแยกเป็นแต่ละบรรทัดใน

งบการเงินของผู้ร่วมค้า ตัวอย่างเช่น ผู้ร่วมค้านำสินทรัพย์หมุนเวียนของกิจการที่ควบคุมร่วมกัน เฉพาะส่วนของผู้ร่วมค้ามาแสดงแยกบรรทัดไว้โดยถือเป็นส่วนหนึ่งในสินทรัพย์หมุนเวียนของตน หรือผู้ร่วมค้าที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ของกิจการที่ควบคุมร่วมกันเฉพาะส่วนของผู้ร่วมค้ามาแสดงแยกบรรทัดไว้โดยถือเป็นส่วนหนึ่งในที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ของตน วิธีรวมตามสัดส่วน ทั้ง 2 แบบให้ผลที่มีจำนวนเท่ากันไม่ว่าจะเป็นกำไรหรือขาดทุน การจัดประเภทหลักของสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้และค่าใช้จ่าย โดยทั้งสองวิธีเป็นที่ยอมรับตามมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้

35. ไม่ว่าผู้ร่วมค้าจะเลือกวิธีรวมตามสัดส่วนรูปแบบใด ผู้ร่วมค้าต้องไม่นำสินทรัพย์และหนี้สิน หรือรายได้และค่าใช้จ่ายมาหักกลบกกัน เว้นแต่ผู้ร่วมค้าจะมีสิทธิตามกฎหมายในการหักกลบ และการหักกลบนั้นแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจของผู้ร่วมค้าที่จะได้รับสินทรัพย์หรือจ่ายชำระหนี้สิน ด้วยยอดสุทธิเท่านั้น
36. ผู้ร่วมค้าต้องเลิกใช้วิธีรวมตามสัดส่วนนับตั้งแต่วันที่ผู้ร่วมค้าหมดอำนาจควบคุมร่วม ในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน
37. ผู้ร่วมค้าต้องเลิกใช้วิธีรวมตามสัดส่วนนับตั้งแต่วันที่ผู้ร่วมค้าหมดอำนาจควบคุมร่วมในกิจการที่ ควบคุมร่วมกัน กรณีนี้อาจเกิดขึ้นเมื่อผู้ร่วมค้าจำหน่ายส่วนได้เสียของตน หรือเมื่อมีข้อจำกัด จากภายนอกที่มีผลต่อกิจการที่ควบคุมร่วมกันซึ่งทำให้ผู้ร่วมค้าไม่มีอำนาจควบคุมร่วมอีกต่อไป

วิธีส่วนได้เสีย

38. ผู้ร่วมค้าต้องรับรู้ส่วนได้เสียในกิจการที่ควบคุมร่วมกันด้วยวิธีส่วนได้เสีย ซึ่งเป็นทางเลือก จากวิธีรวมตามสัดส่วนตามที่กล่าวในย่อหน้าที่ 30
39. ผู้ร่วมค้ารับรู้ส่วนได้เสียในกิจการที่ควบคุมร่วมกันโดยใช้วิธีส่วนได้เสีย ทั้งนี้โดยไม่คำนึงถึงการที่ ผู้ร่วมค้ามีเงินลงทุนในบริษัทย่อยด้วยหรือไม่ หรือผู้ร่วมค้าเรียกงบการเงินที่น่าเสนอว่างบการเงิน รวมหรือไม่
40. ผู้ร่วมค้าบางรายรับรู้ส่วนได้เสียในกิจการที่ควบคุมร่วมกันโดยวิธีส่วนได้เสียตามที่ระบุไว้ใน มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 28 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง เงินลงทุนในบริษัทร่วม ผู้สนับสนุนการใช้ วิธีส่วนได้เสียให้เหตุผลว่า เป็นการไม่เหมาะสมที่จะรวมรายการที่กิจการมีอำนาจควบคุม เข้าด้วยกันกับรายการที่กิจการมีอำนาจควบคุมร่วม และมีผู้ที่เชื่อว่าผู้ร่วมค้ามีอิทธิพล อย่างมีนัยสำคัญมากกว่าการมีอำนาจในการควบคุมร่วมกันในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน มาตรฐาน การบัญชีฉบับนี้ไม่ได้สนับสนุนให้ใช้วิธีส่วนได้เสีย เนื่องจากวิธีรวมตามสัดส่วนสะท้อนถึงเนื้อหา และความ เป็นจริงทางเศรษฐกิจของส่วนได้เสียของผู้ร่วมค้าในกิจการที่ควบคุมร่วมกันได้ดีกว่า กล่าวคือเป็นการควบคุมส่วนได้เสียของผู้ร่วมค้าในผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต อย่างไรก็ตาม มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้อ่อนุญาตให้ใช้วิธีส่วนได้เสียเป็นแนวทางที่อาจเลือกปฏิบัติใน การรับรู้ส่วนได้เสียในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน

41. ผู้ร่วมค้าต้องเลิกใช้วิธีส่วนได้เสียนับตั้งแต่วันที่ผู้ร่วมค้าหมดอำนาจควบคุมร่วม หรือไม่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน
- ข้อยกเว้นการไม่ใช้วิธีรวมตามสัดส่วนและวิธีส่วนได้เสีย
42. ส่วนได้เสียในกิจการที่ควบคุมร่วมกันซึ่งจัดประเภทเป็นเงินลงทุนที่ถือไว้เพื่อขายตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 5 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนถือไว้เพื่อขาย และการดำเนินงานที่ยกเลิก ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าว
43. เมื่อส่วนได้เสียในกิจการที่ควบคุมร่วมกันซึ่งเคยถูกจัดประเภทเป็นเงินลงทุนที่ถือไว้เพื่อขายไม่เข้าเกณฑ์ตามที่จัดประเภทไว้แล้ว กิจการต้องบันทึกเงินลงทุนดังกล่าวโดยใช้วิธีรวมตามสัดส่วนหรือวิธีส่วนได้เสีย และปรับงบการเงินย้อนหลังสำหรับช่วงระยะเวลา นับตั้งแต่วันที่มีการจัดประเภทเงินลงทุนนั้นเป็นถือไว้เพื่อขาย
44. (ย่อหน้านี้ไม่ใช่)
45. เมื่อผู้ลงทุนหมดอำนาจในการควบคุมร่วมในกิจการ โดยที่กิจการที่ควบคุมร่วมกันเดิม ไม่ได้กลายมาเป็นบริษัทย่อยหรือบริษัทร่วมของผู้ลงทุน ผู้ลงทุนต้องบันทึกบัญชีสำหรับเงินลงทุนที่คงเหลืออยู่ในกิจการตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 39 เรื่อง การรับรู้ และการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้) นับตั้งแต่วันที่หมดอำนาจควบคุมร่วม เมื่อวันที่กิจการที่ควบคุมร่วมกันได้กลายสภาพเป็นบริษัทย่อย ผู้ลงทุนต้องบันทึกบัญชีสำหรับส่วนได้เสียดังกล่าวตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ และตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง การรวมธุรกิจ (เมื่อมีการประกาศใช้) นอกจากนี้ เมื่อวันที่กิจการที่ควบคุมร่วมกันได้กลายสภาพเป็นบริษัทร่วม ผู้ลงทุนต้องบันทึกบัญชีสำหรับส่วนได้เสียดังกล่าวตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 28 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง เงินลงทุนในบริษัทร่วม ในการสูญเสียอำนาจในการควบคุมร่วม ผู้ลงทุนต้องวัดมูลค่าเงินลงทุนที่คงเหลืออยู่ในกิจการที่ควบคุมร่วมกันเดิมด้วยมูลค่ายุติธรรมและต้องรับรู้ผลต่างระหว่างมูลค่าต่อไปนี้ในกำไรหรือขาดทุน
- 45.1 มูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนที่คงเหลืออยู่ และเงินที่ได้รับจากการขายส่วนได้เสียในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน และ
- 45.2 มูลค่าตามบัญชีของเงินลงทุนดังกล่าว ณ วันที่สูญเสียอำนาจในการควบคุมร่วม
- 45ก. เมื่อการลงทุนสิ้นสุดสภาพการเป็นกิจการที่ควบคุมร่วมกัน และถูกบันทึกบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 39 เรื่อง การรับรู้ และการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้) มูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุน ณ วันที่สิ้นสุดการเป็นกิจการที่ควบคุมร่วมกันถือเป็นมูลค่ายุติธรรมเริ่มแรกของสินทรัพย์ทางการเงินตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 39 เรื่อง การรับรู้และการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้)

- 45x. หากผู้ลงทุนหมดอำนาจในการควบคุมร่วม ผู้ลงทุนต้องบันทึกบัญชีสำหรับทุกจำนวนที่เคยรับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นเกี่ยวกับกิจการนั้น ๆ เสมือนว่ากิจการที่ควบคุมร่วมกันได้ทำการขายสินทรัพย์ หรือหนี้สินที่เกี่ยวข้องนั้นออกไป ดังนั้นหากผลกำไรหรือผลขาดทุนที่เคยรับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นจัดประเภทใหม่ไปเป็นกำไรหรือขาดทุนเมื่อมีการขายสินทรัพย์หรือหนี้สินที่เกี่ยวข้องแล้ว ผู้ลงทุนต้องจัดประเภทผลกำไรหรือผลขาดทุนที่รับรู้ในส่วนของเจ้าของไปในกำไรหรือขาดทุน (เป็นการจัดประเภทรายการบัญชีใหม่) เมื่อผู้ลงทุนสูญเสียอำนาจการควบคุมร่วมเช่นกัน ตัวอย่างเช่น หากกิจการที่ควบคุมร่วมกันมีสินทรัพย์ทางการเงินประเภทเผื่อขายและผู้ลงทุนสูญเสียอำนาจการควบคุมร่วมในกิจการดังกล่าว ผู้ลงทุนต้องจัดประเภทผลกำไรหรือผลขาดทุนเกี่ยวกับสินทรัพย์ดังกล่าวที่เคยรับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นใหม่โดยบันทึกไปยังกำไรหรือขาดทุน แต่ถ้าส่วนได้เสียในกิจการที่ควบคุมร่วมกันนั้นลดลง โดยที่การลงทุนดังกล่าวยังคงมีสภาพเป็นกิจการควบคุมร่วมกันอยู่ ผู้ลงทุนต้องจัดประเภทผลกำไรหรือขาดทุนเฉพาะสัดส่วนที่เคยรับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นให้อยู่ในกำไรหรือขาดทุน

งบการเงินเฉพาะกิจการของผู้ร่วมค้า

46. ผู้ร่วมค้าต้องบันทึกบัญชีส่วนได้เสียในกิจการที่ควบคุมร่วมกันในงบการเงินเฉพาะกิจการของผู้ร่วมค้าตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 38 - 43 ของมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง งบการเงินรวม และงบการเงินเฉพาะกิจการ
47. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้กำหนดให้กิจการต้องจัดทำงบการเงินเฉพาะกิจการเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะ

รายการค้าระหว่างผู้ร่วมค้ากับการร่วมค้า

48. ผู้ร่วมค้าต้องรับรู้ส่วนของผลกำไรหรือผลขาดทุนที่เกิดจากการโอนหรือขายสินทรัพย์ให้แก่การร่วมค้าตามเนื้อหาของรายการค้าที่เกิดขึ้น หากผู้ร่วมค้าโอนสินทรัพย์พร้อมกับความเสี่ยงและผลตอบแทนที่มีนัยสำคัญของความเป็นเจ้าของให้แก่การร่วมค้าและการร่วมค้ายังคงครอบครองสินทรัพย์นั้นอยู่ผู้ร่วมค้าต้องรับรู้ผลกำไรหรือผลขาดทุนเฉพาะส่วนที่เป็นส่วนได้เสียของผู้ร่วมค้าอื่น¹ อย่างไรก็ตาม ผู้ร่วมค้าต้องรับรู้ผลขาดทุนทั้งจำนวนเมื่อมีหลักฐานสนับสนุนว่าสินทรัพย์ที่โอนหรือขายให้มีมูลค่าสุทธิที่จะได้รับของสินทรัพย์หมุนเวียนลดลงหรือมีผลขาดทุนจากการด้อยค่าเกิดขึ้น
49. เมื่อผู้ร่วมค้าซื้อสินทรัพย์จากการร่วมค้า ผู้ร่วมค้าต้องไม่รับรู้ส่วนแบ่งของตนในกำไรที่การร่วมค้าได้รับจากการขายสินทรัพย์นั้นจนกว่าผู้ร่วมค้าจะได้ขายสินทรัพย์ดังกล่าวให้กับบุคคลที่สามที่มีความเป็นอิสระจากผู้ร่วมค้า และการร่วมค้า ผู้ร่วมค้าต้องรับรู้ส่วนแบ่ง

¹ ดูการตีความมาตรฐานการบัญชี เรื่อง กิจการที่ควบคุมร่วมกัน-การโอนสินทรัพย์ที่ไม่เป็นตัวแทนเงินของผู้ร่วมค้า (เมื่อมีการประกาศใช้)

ของตนในขาดทุนที่เกิดขึ้นกับการร่วมค่าจากการขายสินทรัพย์นั้นให้กับตนในลักษณะเดียวกับการรับรู้รายการกำไร เว้นแต่ขาดทุนดังกล่าวเกิดขึ้นทันทีเมื่อมูลค่าสุทธิที่จะได้รับของสินทรัพย์หมุนเวียนลดลง หรือมีผลขาดทุนจากการด้อยค่าเกิดขึ้นให้ผู้ร่วมค่าต้องรับรู้ผลขาดทุนนั้นทันที

50. ในการประเมินว่าสินทรัพย์ที่มีการโอนระหว่างผู้ร่วมค่า และการร่วมค่าด้อยค่าลงหรือไม่ ผู้ร่วมค่าต้องกำหนดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์ที่โอนระหว่างกันตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์ โดยการกำหนดมูลค่าจากการใช้ ผู้ร่วมค่าต้องประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตจากการใช้สินทรัพย์อย่างต่อเนื่อง และกระแสเงินสดจากการจำหน่ายสินทรัพย์โดยการร่วมค่านั้นไปในที่สุด

การแสดงความได้เสียในการร่วมค่าในงบการเงินของผู้ลงทุน

51. ผู้ลงทุนซึ่งไม่มีอำนาจควบคุมร่วมในการร่วมค่า ต้องบันทึกเงินลงทุนตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 39 เรื่อง การรับรู้ และการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้) หรือหากผู้ลงทุนมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญในการร่วมค่า ผู้ลงทุนต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 28 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง เงินลงทุนในบริษัทร่วม

ผู้ดำเนินการของการร่วมค่า

52. ผู้ดำเนินการ หรือผู้จัดการของการร่วมค่าต้องบันทึกค่าธรรมเนียมที่เกิดขึ้นตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 18 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง รายได้ (เมื่อมีการประกาศใช้)
53. ผู้ร่วมค่ารายใดรายหนึ่ง หรือมากกว่าอาจทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการหรือผู้จัดการในการร่วมค่า โดยปกติผู้ดำเนินการมักจะได้รับค่าธรรมเนียมการจัดการสำหรับหน้าที่ดังกล่าว และการร่วมค่าต้องบันทึกค่าธรรมเนียมนี้เป็นค่าใช้จ่าย

การเปิดเผยข้อมูล

54. ผู้ร่วมค่าต้องเปิดเผยจำนวนรวมของรายการหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นทุกข้อต่อไปนี้แยกต่างหากจากรายการหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นอื่น ยกเว้นกรณีที่ความน่าจะเป็นของผลขาดทุนจากรายการดังกล่าวอยู่ในระดับที่ไม่น่าจะเกิดขึ้น
- 54.1 หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นซึ่งผู้ร่วมค่าเป็นผู้ก่อให้เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการมีส่วนได้เสียในการร่วมค่า และส่วนแบ่งของตนในหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นซึ่งเกิดขึ้นร่วมกับผู้ร่วมค่าอื่น
- 54.2 ส่วนแบ่งของหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นของการร่วมค่า เฉพาะส่วนที่ผู้ร่วมค่าอาจต้องรับผิดชอบ

- 54.3 รายการหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นจากการที่ผู้ร่วมค้าอาจต้องรับภาระหนี้สินของผู้ร่วมค้าอื่นในการร่วมค้า
55. ผู้ร่วมค้าต้องเปิดเผยจำนวนรวมของภาระผูกพันของตนที่เกิดจากการมีส่วนได้เสียในการร่วมค้าทุกข้อดังต่อไปนี้แยกต่างหากจากภาระผูกพันอื่น
- 55.1 ภาระผูกพันเกี่ยวกับการลงทุนของผู้ร่วมค้าที่เกิดจากการมีส่วนได้เสียในการร่วมค้าและส่วนแบ่งของตนในภาระผูกพันที่เกี่ยวกับการลงทุนที่เกิดขึ้นร่วมกับผู้ร่วมค้าอื่น
- 55.2 ส่วนแบ่งในภาระผูกพันที่เกี่ยวกับการลงทุนของการร่วมค้า
56. ผู้ร่วมค้าต้องเปิดเผยรายการและคำอธิบายเกี่ยวกับส่วนได้เสียในการร่วมค้าที่มีนัยสำคัญและสัดส่วนของส่วนได้เสียในส่วนของเจ้าของที่มีในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน ผู้ร่วมค้าที่รับรู้ส่วนได้เสียของตนในกิจการที่ควบคุมร่วมกันโดยนารายการต่าง ๆ ของกิจการที่ควบคุมร่วมกันมารวมกับรายการที่คล้ายคลึงกันในงบการเงินของตนเป็นรายบรรทัดตามวิธีรวมตามสัดส่วนหรือรับรู้ตามวิธีส่วนได้เสียให้เปิดเผยจำนวนรวมของส่วนได้เสียแต่ละรายการที่ตนมีในการร่วมค้าโดยแยกเป็นสินทรัพย์หมุนเวียน สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน หนี้สินหมุนเวียน หนี้สินระยะยาว รายได้และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในการร่วมค้า
57. ผู้ร่วมค้าต้องเปิดเผยวิธีการที่ใช้ในการรับรู้ส่วนได้เสียในกิจการที่ควบคุมร่วมกัน

วันถือปฏิบัติ

58. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ให้ถือปฏิบัติกับงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2554 เป็นต้นไป ทั้งนี้ สนับสนุนให้นำไปใช้ก่อนวันถือปฏิบัติ หากกิจการนำมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ไปถือปฏิบัติสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มก่อนวันที่ 1 มกราคม 2554 กิจการต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงดังกล่าวด้วย
- 58ก. (ย่อหน้านี้ไม่เกี่ยวข้อง)
- 58ข. (ย่อหน้านี้ไม่เกี่ยวข้อง)

การยกเลิกมาตรฐานการบัญชีฉบับเดิม

59. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ให้ใช้แทนมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 31 (ปรับปรุง 2550) เรื่อง ส่วนได้เสียในการร่วมค้า